

hinzugeben beabsichtigen: गुणेभ्य एव स्वं यौवनं विचिक्रीयते DAÇAK. 79,

1. — Vgl. अचिक्रीय, विक्रीय, विक्रीय.

— सम् kaufen: न च मे विद्यते वित्तं संक्रीतुं पुरुषं क्वचित् MBH. 1, 6219.

2. क्री am Ende eines comp. kaufend: यवक्रियौ P. 6, 4, 82, Sch.

3. क्री (von 1. कर्) s. अनुक्री und सयःक्री.

क्रीड्, क्रीडति (ep. auch med.; in Verbindung mit praep. meist med.); चिक्रीड; अक्रीडोत्; क्रीडिष्यति; क्रीडित; spielen, tändeln, seinen Scherz womit treiben; von Menschen, Thieren, Wind und Wellen, auch vom Liebesspiel; mit dem instr. der Sache oder Person (bei dieser auch सक्र).

DUĪTUP. 9, 66. क्रीडति क्रीडा विद्वेषु घृष्यः RV. 1, 166, 2. 5, 60, 3. दूष सोमो अर्थि त्वचि गवां क्रीडत्यत्रिभिः 9, 66, 29. क्रीडत्यस्य सूनता आपा न प्रवता यतोः 8, 13, 8. mit Würfeln 10, 34, 8. माता च ते पिता च ते ऽग्रे वृत्तस्य क्रीडतः VS. 23, 25. ÇAT. Br. 14, 5, 2, 4. शिशू क्रीडन्तौ RV. 10, 83, 18, 42. 9, 6, 5. ÇAT. Br. 4, 1, 5, 2. इन्द्रवः RV. 9, 21, 3. 45, 5. 80, 3. अत्यो न क्रीडन्परि वारमर्षसि 86, 26. 108, 5. तेन क्रीडन्तीश्चरत् वशां अनु AV. 9, 4, 24 (vgl. Pār. GRHJ. 3, 9). KṢHND. Up. 8, 12, 3. क्रीडन्तस्त्वा मुमनसः सपेम मunter RV. 4, 4, 9. — ततः क्रीडाम सकृता वने ऽस्मिन्मेदात्कटाः R. 4, 24, 39. PAÑKAT. V, 36. चिक्रीड चैव प्रनकास चैव MBH. 3, 10042. 11128. 14324. वरस्व भीम मा क्रीड नहि रतो विभीषणम् Hip. 4, 47. बहुविधं यूतं क्रीडतः (mit Würfeln) MĀKĀ. 30, 48. नातैः क्रीडित् M. 4, 74. JĀGĀ. 1, 138. कन्दुकैश्चैव गायत्र्यः क्रीडत्यः सुतवल्गितैः R. 4, 9, 14. क्रीडति चादुताकारैर्नयनभूविचष्टितैः 48. द्रोणेन सक्र पार्थिवः । चिक्रीड MBH. 1, 5110. मया क्रीड R. 5, 24, 37. अतिप्रसक्तैः पुरुषैर्यतस्ताः क्रीडति ककिरिव लूनपतैः PAÑKAT. I, 201. अन्ये मृतस्य क्रीडति दारैरपि धनैरपि Hit. I, 159. एवमाशयक्यस्तैः क्रीडति धनिना ऽर्थिभिः II, 22, 18. अक्रीडोत् BHATṬ. 15, 85. क्रीडन्निवैतत्कृते परमेष्ठी M. 1, 80. MBH. 1, 3282. R. 3, 76, 32. DAÇ. 2, 7. PAÑKAT. 13, 6. DAÇAK. in BENF. Chr. 194, 11. क्रीडिष्यन् BHĠG. P. 3, 17, 24. med.: यैः सक्र क्रीडते सीता विप्रश्चैर्मृगयोतकैः R. 3, 67, 6. 5, 36, 43. ब्रह्मशंकराश्रमैर्देववृन्दैः पुनः पुनः । क्रीडते त्वं नरव्याघ्र वालः क्रीडनैकैरिव || MBH. 3, 514. 1153. 13, 752. धनुषाक्रीडत 4606. चिक्रीडति MĀK. P. 23, 75. क्रीडमान MBH. 1, 3435. 3, 13154. R. 2, 28, 8. — वानराः — क्रीडितु-मारब्धाः PAÑKAT. 10, 9. यतो वयं वाल्यात्प्रभृत्येकत्र क्रीडिताः 243, 23. क्रीडित n. Spiel: कृत्वायास्तत्र पश्यतः क्रीडितानि — विचित्राणि MBH. 3, 11067. R. 5, 13, 23. 55. — caus. spielen heissen: तत्र गङ्गाजले — क्रीड-यन्त्रियः MBH. 1, 6440. स चातकद्वयज्ञस्तं क्रीडयामास 4, 329. BHĠG. P. 2, 4, 7.

— अनु med. P. 1, 3, 21. Vop. 23, 4. spielen: साधनुक्रीडमानानि पश्य वृन्दानि पत्तिणाम् BHATṬ. 8, 10, Lesart der Scholl.

— अव med. Vop. 23, 4.

— आ med. P. 1, 3, 21. Vop. 23, 4. spielen: आक्रीडमानः MBH. 3, 11095.

— Vgl. आक्रीड, आक्रीडिन्.

— समा dass.: इह देवः सपत्नीकः समाक्रीडति MBH. 13, 659.

— उप Jmd spielend nahen, umspielen; mit dem acc.: उपक्रीडति तान् — शुभाश्रमस्मरसो गणाः MBH. 13, 3832.

— नि caus.: तस्याश्चत्वारि चत्वार्यन्तराणि निक्रीडयन्निव(?) गायति LĀṬṬ. 7, 12, 9.

— परि med. P. 1, 3, 21. Vop. 23, 4. herumspielen: मरुतस्तमभितः परिचिक्रीडुः ÇAT. Br. 2, 5, 20. परिक्रीडते ebend. परिक्रीडस्व सानुषु BHATṬ. 8, 10.

— प्र sich an's Spielen machen, spielen, scherzen, sich vergnügen; act.: यद्विद्यवः पतन्मासु प्रक्रीडन् (von den flatternden Pfeilen) RV. 4, 41, 11. घोभेवाय ततः सा तं प्राक्रीडदृषिसिन्धौ MBH. 1, 2939. med.: पैरिन्द्रः प्रक्रीडते पद्मेपिष्कृषया सक्र AV. 5, 21, 8. यदि प्रक्रीडते सर्वदेवैः सक्र शतक्रतुः MBH. 3, 14882. कृषात्प्रक्रीडमानांस्तान् 1, 4980. प्रक्रीडितुं सिंहशिशुं वलात्कारेण कर्षति ÇĀK. 173. कामं तु मे मारुतस्तत्र वासः प्रक्रीडिताया विवृणोतु MBH. 1, 2935. अग्रे लघुवंस्तत्र जले प्रक्रीडितं नृपम् 1613.

— वि spielen, seinen Scherz mit Jmd treiben: ययात्मतत्त्वो भगवान्विक्रीडत्यात्ममायया BHĠG. P. 2, 8, 23. विक्रीडन्निव MBH. 3, 11099. विक्रीड्य तस्मिन् (सरसि) 11129. विक्रीड्य मुचिरं भीमो राजसेन सक्रानघ । निजघान मरुवीर्यस्तं तदा 569. R. 4, 9, 77. Jmd (acc.) zu seinem Spielzeug machen: विक्रीडितो यैवाहं क्रीडामग्नं स्वाधमः BHĠG. P. 6, 2, 37. मृगेन्द्रविक्रीडित-तपूययाः 4, 10, 20. विक्रीडित n. Spiel: बोधिसत्त्वविक्रीडितेषु SADDH. P. 4, 5, b. ऋद्धि° BURN. Lot. de la b. I. 253.

— सम् med. P. 1, 3, 21. 1) spielen, med. P. 1, 3, 21, VArtt. 1. Vop. 23. 5. स्वनयो नाम राजानुचरैः संक्रीडमानः ITIH. bei SĀ. zu RV. 1, 123, 1. चित्रं संक्रीडमानास्ताः क्रीडनैर्विविधैः R. 1, 9, 14. 37. 6. 3, 15, 19. हरः संक्रीडमानश्च उमया सक्र पर्वते 47, 10. साधु संक्रीडमानानि (Scholl.: अनुक्रीड°) पश्य वृन्दानि पत्तिणाम् BHATṬ. 8, 10. act.: तैस्तेर्विक्रैर्विक्रुभिः — संक्रीडतो तेषाम् MBH. 1, 7651. — 2) act. rasseln, von den Rädern P. 1, 1, 21, VArtt. 1. Vop. 23, 5.

— परिसम् herumscherzen: सामात्यः परिसंक्रीडन्कामस्य वशमागतः R. 4, 30, 16.

क्रीड (von क्रीड्) 1) adj. oxyt. spielend, tündelnd; von den Winden RV. 1, 37, 1. 5. 166, 2. — 2) m. Spiel, Scherz, Tändelei ÇABDAR. im ÇKDR. — 3) f. आ oxyt. dass. AK. 1, 1, 3, 32. 33. 3, 4, 18, 120. 6, 1, 5. H. 353. an. 2, 111. MED. d. 3. VS. 18, 5. Suçr. 2, 148, 4. क्रीडारतिविधिताभिर्प्सरसिभिः R. 3, 39, 17. एकास्तु (दामेरकाः) पुनः पृष्ठे क्रीडा कुर्वन् PAÑKAT. 229, 16. MEGH. 62. क्रीडापस्कराः BHĠG. P. 1, 13, 40. क्रीडामुदः die Freuden des Spiels, des Liebesspiels Gīt. 9, 10. कृत्तक्रीडा das Spiel mit Kṛṣṇa BHĠG. P. 2, 3, 15. जलक्रीडा ein Spiel im Wasser MBH. 1, 4999. 5012. 13, 15829. PAÑKAT. 33, 1. BHĠG. P. 5, 17, 13. तोषक्रीडा MEGH. 34. आत्मरतिरात्मक्रीडा आत्ममियुन आत्मानन्दः KṢHND. Up. 7, 25, 2. MUNP. Up. 3, 1, 4. सक्क्रीडा ऽश्वः ein munteres Pferd MĀK. P. 21, 50. die durch den Scherz an den Tag gelegte Geringschätzung H. an. MED.

क्रीडक (wie eben) m. Spieler TRIK. 3, 2, 5.

क्रीडन (wie eben) n. Spiel: चित्रं संक्रीडमानाः क्रीडनैर्विविधैः R. 1, 9, 14. 5, 16, 21. यथा क्षिण्यात् उदारविक्रमो महामृधे क्रीडनवन्निराकृतः wie bei einem Spiele BHĠG. P. 3, 19, 32. — Vgl. उदकक्रीडन.

क्रीडनक (von क्रीडन) 1) adj. spielend, tündelnd: क्रीडनिका धात्रो VJUTP. 219. — 2) subst. Spielzeug MBH. 3, 514. 14367. ÇĀK. 108, 10. BHĠG. P. 1, 3, 24. 2, 3, 15. वाल° MBH. 3, 1153. Suçr. 1, 54, 15. An keiner der eben aufgeführten Stellen ist das Geschlecht des Wortes zu erkennen. Wir würden dasselbe ohne Bedenken für ein neutr. (vgl. कुमारिक्रीडनक) erklären, wenn es nicht BHĠG. P. 3, 2, 30 als entschiedenes masc. (क्रीडनकान्) aufträte. Davon nom. abstr. क्रीडनकता f., im instr. °कतया nach Art eines Spielzeuges BHĠG. P. 5, 26, 32.